

3. Педерсен І.О. Економічна сутність і методи оцінювання інноваційного потенціалу підприємств / І.О. Педерсен // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. – 2013. – № 2(66). – С.35-44.
4. Павлова В.А. Оценка инновационного потенциала машиностроительного предприятия методом нечётких множеств / В.А. Павлова, В.Г. Мячин, А.Г. Жукова // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму «Світова економіка XXI століття: цикли та кризи», 2013. – № 1(6) – С. 257-266.
5. Попель С.А. Соціально-економічна сутність поняття «інноваційний потенціал» / А.С. Тельнов, С.А. Попель // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. – № 7 (134). – С. 69–76.
6. Мосін О.О. Практичні аспекти вимірювання технологічного інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства / О.О. Мосін // Бізнес-Інформ. – 2014. – № 8. – С. 66-73.
7. Карюк В.І. Методичний підхід до оцінювання інноваційного потенціалу промислових підприємств / В.І. Карюк // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 5(131). – С. 176-182.
8. Багрова І.В. До питання визначення кола провідних складових інноваційного потенціалу промислового підприємства / І.В. Багрова, Т.І. Тищенко // Вісник економічної науки України. – 2011. – № 2. – С. 14-18.
9. Хорошилов Д.Н. Выбор стратегии управления предприятия на основе развития инновационного потенциала / Д.Н. Хорошилов // Вестник Воронежского государственного технического университета. – 2011. – Т.7. – № 11-3. – С. 107-110.
10. Яшин С.Н. Основные направления формирования стратегии инновационного развития и оценки инновационного потенциала предприятия / С.Н. Яшин, Д.А. Корнилов, Е.И. Шапкин // Финансы и кредит. – 2008. – № 11 (299). – С. 86-92.
11. Пчелинцева И.Н. Экономическая сущность инновационного потенциала предприятия и его составляющие / И.Н. Пчелинцева, Е.А. Лаптева // Инновационная деятельность. – 2011. – № 17. – С. 73-79.
12. Орлов А.И. Новая парадигма анализа статистических и экспертных данных в задачах управления / А.И. Орлов // Труды X Международной конференции «Идентификация систем и задачи управления» SICPRO'15, Москва, 26-29 января 2015 г. – 2015. – С.34-42.
13. Горбань Г.В. Методика поиска ассоциативных правил в многомерных данных / Г.В. Горбань // Інформаційні процеси і технології «Інформатика – 2013»: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів (22–26 квітня 2013 р., м. Севастополь) / Севастоп. нац. техн. ун-т; наук. ред. С.В. Доценко. – Севастополь: Вебер, 2013. – С. 161–162.
14. Зайко Т.А. Ассоциативные правила в интеллектуальном анализе данных / Т.А. Зайко, А.А. Олейник, С.А. Субботин // Вестник НТУ ХПИ. – 2013. – № 30. – С. 82-95.
15. Паклин Н.Б., Бизнес-аналитика: от данных к знаниям (+CD) / Н.Б. Паклин, В.И. Орешков. Изд. 2-е, переработанное и дополненное. – СПб.: Питер, 2010. – 700 с.

УДК 338

Печенюк А.В.*кандидат економічних наук,**проректор з навчально-наукової роботи**Подільського державного аграрно-технічного університету***Печенюк А.П.***викладач кафедри обліку і аудиту, маркетингу і**менеджменту підприємств туристичної індустрії**Київського університету туризму, економіки і права*

ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ РЕНТИ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ

Досліджено проблеми формування регіональної туристичної ренти сільського зеленого туризму. Проаналізовано фактори, які утворюють ренту у досліджуваній сфері. Встановлено доцільність впровадження регіональної ренти сільського зеленого туризму, розглянуто умови її формування та використання. Узагальнено пропозиції щодо розробки механізму рентних платежів у сфері сільського зеленого туризму.

Ключові слова: сільський зелений туризм, регіональна рента сільського зеленого туризму, природно-рекреаційні ресурси, рентоутворюючі фактори, рентні платежі.

Печенюк А.В., Печенюк А.П. ФОРМИРОВАНИЕ РЕГИОНАЛЬНОЙ РЕНТЫ СЕЛЬСКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМА

Исследованы проблемы формирования региональной туристической ренты сельского зеленого туризма. Проанализированы факторы, которые образуют ренту в данной сфере. Установлена целесообразность внедрения региональной туристической ренты сельского зеленого туризма, рассмотрены условия ее формирования и использования. Обобщены предложения относительно разработки механизма рентных платежей в сфере сельского зеленого туризма.

Ключевые слова: сельский зеленый туризм, региональная рента сельского зеленого туризма, природно-рекреационные ресурсы, рентообразующие факторы, рентные платежи.

Pecheniuk A.V., Pecheniuk A.P. FORMATION OF THE REGIONAL RENT OF RURAL GREEN TOURISM

Was investigated the problems of formation of regional tourist rent for rural green tourism. The factors that form rent in this area were analyzed. The expediency of introduction of regional tourist rent of rural green tourism is determined, the conditions of its formation and use. Proposals on the development of a mechanism for rental payments in the sphere of rural green tourism are summarized.

Keywords: rural green tourism, regional rent of rural green tourism, natural and recreational resources, rent-forming factors, rental payments

Постановка проблеми. У зв'язку із зростаючим для економіки України значенням індустрії туризму та розвитком сільського зеленого туризму гостро постає питання формування ренти сільського зеленого туризму.

В умовах ринкової економіки всі види ресурсів мають свою ціну. Це стосується і туристичних ресурсів, які поєднують у собі природні, історичні та соціальні фактори. Рента сільського зеленого туризму може стати економічним стимулом розвитку

туризму, оскільки здатна забезпечити не лише поповнення дохідної частини регіональних бюджетів, а й рівні умови конкуренції для сільських зелених садиб. Окрім цього, рента може створити економічну основу для самофінансування та саморозвитку галузі сільського зеленого туризму [1].

В Україні це питання розкрито, в основному, лише на теоретичному рівні. Існуючий механізм функціонування туристичного бізнесу та сільського зеленого туризму повністю виключає облік туристичної ренти. Це призводить до того, що туристична рента стає проблемою не лише економічною, а й соціально-політичною [2]. Саме тому питання формування ренти в сільському зеленому туризмі потребує подальших досліджень не лише з метою стимулювання туристичних потоків, але й з метою обґрунтування регіональної політики в сфері сільського зеленого туризму та вирішення соціальних завдань певного регіону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичну основу дослідження становлять праці В.О. Квартальнова – з теорії та практики туризму, В.М. Козирева – з питань формування туристичної ренти, М.Г. Бойка – з питань особливостей утворення ренти у туризмі, І.Я. Антоненко – з питань формування туристичної ренти у лісоресурсній сфері, Г.В. Казачковської – розглядає туристичну ренту як інструмент економічного регулювання розвитку туризму; Л.О. Шпак – розглядає формування регіональної туристичної ренти.

Разом з цим, окремі питання потребують подальших досліджень, зокрема питання формування регіональної туристичної ренти сільського зеленого туризму.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає в обґрунтуванні доцільності формування регіональної туристичної ренти у сфері сільського зеленого туризму. Для досягнення поставленої мети вирішено такі наукові завдання: проаналізовано фактори, які утворюють ренту у сільському зеленому туризмі; на прикладі конкретної території розглянуто види ренти, які утворюються у цій сфері; встановлено доцільність впровадження регіональної ренти сільського зеленого туризму; розглянуто умови формування та використання регіональної ренти сільського зеленого туризму; виявлено проблеми, які перешкоджають впровадженню сукупної регіональної туристичної ренти; узагальнено пропозиції щодо формування механізму рентних платежів у сфері сільського зеленого туризму.

Об'єктом дослідження є процес розвитку сфери сільського зеленого туризму.

Предметом дослідження є механізм формування регіональної ренти сільського зеленого туризму.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для розвитку сільського зеленого туризму одним із основних критеріїв є наявність природних туристичних ресурсів. Для забезпечення успішної діяльності та залучення потенційних споживачів, галузь сільського зеленого туризму має в повній мірі поєднувати основні фактори виробництва: землю, капітал і трудові ресурси, тобто ті туристичні ресурси, наявність яких буде визначатись ступенем освоєння території чи району [3].

Відомо, що за своєю економічною природою туристичні ресурси пов'язані не тільки із землею та її надрами, а органічно поєднують у собі природні, історичні та соціально-культурологічні чинники [1]. Особливість їх проявляється в тому, що вони є рентоутворюючим фактором, який впливає на туристичне використання певної території, а також вони

є формою капіталу, яка передбачає стабільне надходження доходів [4].

Основними факторами формування ренти сільського зеленого туризму є: обмеженість туристичних і рекреаційних ресурсів; нездатність до відтворення туристичних і рекреаційних ресурсів у іншому місці (це можна пояснити унікальністю природних і біологічних систем, їх незамінністю чи неможливістю відтворення).

Розрізняють такі види ренти сільського зеленого туризму: монопольна, диференціальна й абсолютна. Монопольна утворюється в результаті використання ресурсів унікальної якості. Диференціальна утворюється шляхом використання туристичних ресурсів нерівної якості. Абсолютна рента передбачає, що наявність природних умов є нижньою межею формування граничного продукту та послуг у зеленому туризмі [3].

Територія Хмельницької області багата на природно-рекреаційні ресурси. Мережу територій сільського зеленого туризму та об'єктів природно-заповідного фонду Хмельницької області складають: Національний природний парк «Подільські Товтри», Національний природний парк «Мале Полісся», регіональний ландшафтний парк «Мальованка», заказники, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного та місцевого значення, пам'ятки природи загальнодержавного та місцевого значення, заповідні урочища, зоопарки, ботанічний сад загальнодержавного значення. Всього в області знаходяться 522 об'єкти загальною площею 328 467 га [5].

Показник заповідності Хмельницької області (відношення площі природно-заповідного фонду до загальної площі) становить 15,9%.

На території області розташований один з найбільших у Європі Національний природний парк «Подільські Товтри». Його площа 261 316 га, що складає 12,5% площі Хмельницької області.

На прикладі НПП «Подільські Товтри» розглянемо виникнення різних видів ренти в залежності від призначення угідь.

З наведених у таблиці 1 даних можна зробити висновок, що більшість території НПП «Подільські Товтри» займає господарська зона (94,94%). Значно меншу частину території (4,38%) відведено під зону регульованої рекреації, ще менше (0,61%) займає заповідна зона, а на зону стаціонарної рекреації припадає всього лише 0,07%.

Таблиця 1
Розподіл загальної площі парку по функціональних зонах

Назва функціональної зони	Площа, га	Структура, %
Заповідна зона	1603,8	0,61
Зона стаціонарної рекреації	11452,2	4,38
Зона регульованої рекреації	173,5	0,07
Господарська зона	248086,5	94,94
Разом	261316,0	100

Джерело: tovtry.com/ua/info/proj_org/7_2.html [6]

Як видно з таблиці 1, найбільшу питому вагу у структурі парку займає господарська зона, зокрема, землі сільськогосподарського призначення. У цій зоні формується земельна рента – дохід, який одержують землевласники, реалізуючи власність на землю, яка є основним засобом виробництва та утворює всі форми земельної ренти.

Сільськогосподарська рента поділяється на абсолютну, монопольну та диференціальну. У сільському

зеленому туризмі вона може включатись у вартість проживання на території агросадиби та у вартість харчування.

На землях природно-заповідного фонду формується екологічна рента – дохід від збереження екосистеми у цілому. Абсолютна екологічна рента виникає на всій території, а монопольна – в зоні унікального природного середовища. Диференціальна екологічна рента I залежить від екологічного стану та місця розташування, а диференціальна II – від екологічних витрат на ресурсозберігаючі та природозахисні технології. Результатом екологічної ренти є екологічний ефект. Вона, з однієї сторони, сприяє відновленню природи, а з іншої – стимулює її збереження.

Землі оздоровчого призначення розташовані в межах селища Сатанів Городоцького району та села Маків Дунаєвського району. Вони створюють курортну ренту – дохід, який отримує власник курортних ресурсів. Курортна рента є однією з найновіших. Абсолютна курортна рента формується внаслідок монопольного становища власника курортних ресурсів. Монопольна з'являється від унікальних і невідновних природно-лікувальних властивостей.

Диференціальна курортна рента I обумовлена відмінністю природної цінності оздоровчих територій, джерел мінеральних вод, лікувальних грязей та їх місцезнаходженням, а диференціальна II – додатковими капіталовкладеннями. Курортна рента стає ефективним засобом регулювання використання курортних ресурсів і ринку санітарно-курортних послуг. На цих землях розташовано ряд санаторно-курортних закладів і центрів відновлення здоров'я на базі мінеральних вод (Нафтусі, Миргородська та радонових вод).

На території зони рекреаційного призначення формується рекреаційно-туристична рента. Це дохід, отриманий від експлуатації туристично-рекреаційних ресурсів. Вона поділяється на: монопольну ренту, яка залежить від особливої цінності туристично-рекреаційних ресурсів; абсолютну, яка обумовлена приватним монопольним володінням і припускає, що звичні природні умови виступають нижньою межею формування граничного продукту і ринкових послуг сільського зеленого туризму; диференціальну, яка формується монополією на рекреаційні ресурси як об'єкт господарювання.

У сільському зеленому туризмі виділяють дві форми диференціальної ренти: територіальну, яка формується як різниця в цінності ресурсів території, задіяної у туристичний процес та часову – визначається різницею у тривалості туристичного сезону. Диференціальна туристично-рекреаційна рента I – визначається відмінностями природно-кліматичних умов та цінностями туристично-рекреаційних ресурсів, наприклад, їх місцезнаходженням, районом попиту, а диференціальна II – додатковими капіталовкладеннями у туристично-рекреаційну інфраструктуру [7].

Рекреаційна рента в даному випадку може поєднати соціальний та економічний ефект від використання рекреаційних ресурсів як для територіальних органів управління, так і для місцевих громад. Для перших вона передбачає, що плата залежить від якості природних ресурсів, тобто змушує зживати заходи щодо відновлення порушених природних ландшафтів, освоєння важкодоступних рекреаційних територій, оновлення рекреаційних об'єктів тощо, а для громад виникає соціально-економічний ефект, оскільки подальша експлуатація таких об'єктів стимулюватиме туристичний потік, а, отже, і грошові надходження [8].

В межах зони земель історико-культурного призначення розташовані пам'ятки культурної спадщини, їх комплекси (ансамблі), історико-культурні заповідники, охоронювані археологічні території, музеї просто неба, меморіальні музеї-садиби. На цих територіях утворюється історико-культурна рента. Це дохід від історико-культурних ресурсів. Землі історичної та архітектурної спадщини Хмельниччини знаходяться на територіях таких населених пунктів як місто Кам'янець-Подільський, селище Меджибіж, село Самчики. Також існують цікаві історичні об'єкти в населених пунктах Сутківці, Антоніни, Губин, Ізяслав, Гриців, Зіньків, Старокостянтинів, Пилява, Жванчик, Сатанів, Іванківці тощо [9]. Рента від рекреаційного лісокористування – це різниця між цінністю лісу як рекреаційного ресурсу, яка встановлюється величиною допустимих витрат на приріст ефекту та індивідуальних зведених витрат на відновлення й вирощування лісових насаджень [7]. Площа лісу у НПП «Подільські Товтри» становить 38,8 тис. га., або 14,8% до загальної площі парку [10].

На землях водного фонду формують наступні види ренти: диференціальна, диференціальна I, диференціальна II, абсолютна, монопольна. Диференціальна – це рента водокористувача від використання водного ресурсу завдяки його природним і економіко-географічним особливостям. Диференціальна рента I виникає при різниці у якості водних ресурсів та їх розташуванні, а диференціальна II – створюється внаслідок фінансових вкладень в експлуатацію водного об'єкта. Абсолютна рента передбачає дохід власника водного ресурсу в умовах існування регіонального водного ринку. Монопольна рента формується внаслідок унікальності та невідновності водного ресурсу [7].

На території НПП «Подільські Товтри» землі водного фонду становлять 7,8 тис. га. (3% від загальної площі парку) [10].

Всі природні ресурси в масштабах певної території, регіону чи держави утворюють природно-ресурсну ренту, яка формується з частини прибутку, що виникає в результаті використання природного ресурсу в процесі надання послуги сільського зеленого туризму [7].

Слід відзначити, що на даний час механізму створення, розподілу та використання ренти сільського зеленого туризму в Україні не існує, і як наслідок, відсутній його реальний вплив на розвиток сфери сільського зеленого туризму [4]. Як варіант виходу з існуючого стану, можливою є регіоналізація формування ренти сільського зеленого туризму, де головна роль має належати місцевим чи регіональним органам влади. Впровадження регіональної ренти сільського зеленого туризму допоможе створити умови для фінансування цієї сфери на рівні конкретних територій і реалізувати основні соціальні завдання зеленого туризму на національному рівні.

Функціонування організаційно-економічної системи формування, розподілу та використання регіональної ренти сільського зеленого туризму має базуватись на дотриманні певних умов:

- Регіональна туристична рента виходить від єдиного учасника – сільської зеленої садиби та охоплює широке коло суб'єктів управління на рівні регіону.

- Платниками ренти є підприємницький сектор сфери сільського зеленого туризму, що має доступ до використання туристичних ресурсів, але не є їх власником.

- Використання ренти для фінансування сільського зеленого туризму на рівні певних територій.

– Залежність від ділової активності підприємницького сектора сфери сільського зеленого туризму та ефективності державного управління.

– Існування відмінностей в можливостях фінансування туристичної інфраструктури в рамках конкретних територій.

– Існування державно-приватного партнерства за системою договорів (контрактів), у яких регламентують частки прав власності, кількісно оцінюються економічні витрати власників зелених садіб та соціальні витрати державних управлінських структур.

– Впровадження на законодавчому рівні ренти сільського зеленого туризму не є підставою для збільшення цін і тарифів на послуги, оскільки рента – це наслідок вже існуючих ринкових цін.

– Частина рентних платежів залишається у суб'єкта сільського зеленого туризму, інша – фінансує розвиток туристської інфраструктури регіону [11]. Для ефективного використання ренти сільського зеленого туризму в інтересах певного регіону її слід врахувати, узаконити як особливий факторний дохід, і тим самим легалізувати, не давши їй піти у тіньову економіку. Саме в цій ситуації держава може використовувати ренту в необхідному для суспільства соціальному напрямі. Виходячи з цього, рента сільського зеленого туризму, як дохід від господарського використання туристичних ресурсів, буде спрямовуватися на розвиток самого зеленого туризму, а суб'єктами розподілу туристичної ренти мають стати відповідні організації та органи влади [1].

На сьогоднішній день в Україні плата за ресурси у формі сукупної ренти сільського зеленого туризму проблематична, насамперед тому, що її стягування та розрахунок потребують розробки кадастрових оцінок ресурсів. Робота з інвентаризації та оцінки туристичних ресурсів тільки починається. Розробка загальнонаціонального кадастру туристичних ресурсів – проблема, що вимагає значного часу та значних фінансових, матеріальних і трудових витрат [4]. Зокрема, у Хмельницькій області проблемними питаннями є відсутність проектів організації територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також закріплених на місцевості меж заповідних територій та об'єктів, що призводить до порушень природоохоронного законодавства, а саме: порушення заповідного режиму, зміни площі та конфігурації меж, самозахоплення земель природно-заповідного фонду тощо.

Загальна кількість заповідних об'єктів, межі яких винесені в натуру (на місцевості) становить 179 (із 522) площею 15463,46 га (із 328467,00 га) [10].

Одними із найскладніших завдань є формування механізму рентних платежів, розробка й обґрунтування методики розрахунку розміру ренти сільського зеленого туризму. Можна запропонувати наступні види рентних платежів:

- платежі, що залежать від обсягу і якості туристичних ресурсів;
- платежі за фіксованою ставкою із прибутку;
- платежі за фіксованою відсотковою ставкою з прибутку або з урахуванням норми рентабельності;
- платежі за фіксованою ставкою з валової виручки від реалізації послуг сільського зеленого туризму [3].

Це дасть змогу залучити кошти в галузь, створити систему охорони природно-рекреаційних комплексів, покращити інвестиційний клімат і туристичну привабливість.

Висновки з проведеного дослідження. Туристичні ресурси сільського зеленого туризму об'єднують природні, історичні та соціально-культурологічні фактори, особливість яких у тому, що вони створюють ренту. Рента сільського зеленого туризму може забезпечити поповнення бюджету, рівні умови конкуренції для сільських зелених садіб, крім цього, – створити економічну основу для самофінансування та саморозвитку галузі сільського зеленого туризму.

На даний час в Україні не існує механізму створення і використання ренти сільського зеленого туризму, і тому відсутній її реальний вплив на розвиток даної сфери. Для того, щоб ефективно використовувати ренту в потрібному для суспільства соціально-економічному напрямку, її слід враховувати, узаконити і тим самим легалізувати.

Найскладнішою проблемою формування механізму рентних платежів є відсутність загальнонаціонального кадастру туристичних ресурсів, що негативно впливає на розробку та обґрунтування методики розрахунку розміру ренти сільського зеленого туризму. Варіантом виходу з існуючого стану може стати регіоналізація формування ренти сільського зеленого туризму, де головна роль має належати місцевим органам влади. Впровадження регіональної ренти допоможе створити умови для фінансування цієї сфери на рівні конкретних територій і реалізувати основні соціальні завдання зеленого туризму на національному рівні.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бойко М.Г. Ефективна економіка / М.Г. Бойко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/statii_ukr/bojko5.htm.
2. Антоненко І.Я. Туристична рента як інструмент розвитку лісоресурсної сфери / І.Я. Антоненко // Інвестиції: практика та досвід. – 2014. – № 2. – С. 17–20.
3. Музиченко-Козловська О.В. Економічне оцінювання туристичної привабливості території. Монографія. – Львів: Новий Світ-2000, 2012. – 176 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/books_ukr/muzychenko.htm
4. Казачковська Г.В. Туристична рента як інструмент економічного регулювання розвитку туризму / Г.В. Казачковська. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dSPACE.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/39764/15-Kazachkovska.pdf?sequence=1>.
5. Екологічний паспорт Хмельницької області за 2015 рік. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.adm-km.gov.ua>.
6. Функціональне зонування території парку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: tovtry.com.ua/info/proj_org/7_2.html.
7. Гаража О. Рентна інституціональність управління земельними ресурсами України / О. Гаража. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/Андрій/Downloads/Zv_2015_2_7.pdf) «Землепорядний вісник» № 2 2015.
8. Ілляшенко І.О. Соціально-економічна ефективність використання рекреаційних ресурсів у форматі сталого розвитку / І.О. Ілляшенко, В.І. Яблонська. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics-of-nature.net/uploads/arhiv/2013/IIIiashenko.pdf>.
9. Буторіна В.Б. Сучасні тенденції діяльності підприємств туристичної сфери України та Хмельницької області / В.Б. Буторіна. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2016/19-2016/13.pdf>.
10. Царик П. До оцінки сприятливості ландшафтних комплексів НПП «Подільські Товтри» для цілей рекреації / П. Царик, Л. Царик. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://geopolitika.crimea.edu/arhiv/2014/tom10-v-2/0150tcarik.pdf>.
11. Шпак Л.О. Регіональна туристична рента / Л.О. Шпак. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: nauka.kushnir.mk.ua.